

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

78. évfolyam, 162. szám
1988. július 8., péntek

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEDED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Felújításra várnak a művelődési házak

Tudósítás a szegedi tanács vb üléséről

A Szeged Megyei Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága tegnap, csütörtökön Papp Gyula tanácselnök vezetésével ülésezett. Több fontos kérdésben döntött a testület az előterjesztések között. A vb hozzájárul ahhoz, hogy a tanács Szeged címmel lapot indítson, s ez a réteglap a „torony” alatti információkkal látná el olvasóközönségét. Az első számot a közeljövőben állítják előkísérletként 3 ezer példányban. Tölgyesi Béla, a vízművek és fürdők vállalat igazgatója tájékoztatót adott a kánikulai vízfogyasztásról, amely minden eddigi rekordot szorosan megdöntött, hiszen 106 ezer 500 köbmétert fogyasztottunk, illetve locsoltunk. Pánikra nincs ok, korlátozásra nem kell számítani, a víztornyok bírják a terhelést. Még az sem okozott fennakadást, hogy a hét elején az elektromos hálózat műszaki hibája miatt rövid időre a kutakat le kellett állítani.

Szó volt a cigánylakosság azon deviáns rétegéről, amely nem tud beilleszkedni, képtelen az együttélésre, cselekedeteivel zavarja a szegediek nyugalomát. A tanács velük szemben határozott lépésre szólítja fel a hatóságot. És így módon megakadályozza, hogy a lakók közti konfliktusok, sürölődások állandósuljanak egy-egy háztömbben, városrészben. E napirend kapcsán ismertették a testülettel a szakigazgatás vezetőit azt a tervet, miszerint a Szent István téri böhapiacot a közeljövőben kiköltöztetik a város szélére a Vám tere. Így biztosítják a Belváros nyugalomát, és megszüntetik a városképbe nem illő jeleneteket, meghökkentő epizódokat. Ugyanis a lengyel kereskedő turisták a

Szent István tér környékén sátorot vertek, és felfordították a környék megszokott életét. Valószínű, hogy a nagybani piac is a Vám tere kerül, ahol a területet rendezik, a placcot kibetonozzák és kulturált körülményeket biztosítanak mindenféle kereskedelemnek. A végrehajtó bizottság reméli, hogy ez az intézkedés a helybeliek támogatására és megértésére talál.

Megvitatta és elfogadta a testület a Bartók Béla Művelődési Központ tevékenységéről szóló beszámolót is. Közel tíz esztendeje annak, hogy a városban művelődési intézmények hálózatát reformálták, a meglévő rendszert átszervezték. A Bartók művelődési központtal vonták össze a November 7-ét. Az új szervezeti rendszer kiállta az idők próbáját, és ma is megfelelő. Am a körülmények, tárgyi feltételek javításra szorulnak. A Bartók központ a századfordulón épült, és a ház állapota sürgetővé teszi a teljes felújítást. Az algyői intézményt életveszély miatt zárták be. Ugyanerre a sorsra jutott a szőregi ház, a dorozsmai intézmény nedvességét pedig a gázfűtés sem tudja megszüntetni. Ságváritelepen a lapostető beázik. A művelődési létesítmények közül csak a petőfitelepi klubkönyvtár épült a felszabadulás után. Mint ahogy a művelődési központ igazgatója, Szabó Béla megjegyezte az általános helyzetre vonatkozóan: ilyen rossz körülmények között seholsem dolgoznak az országban. Észrevétele a külső feltételekre vonatkozik, ugyanis a tartalmi munka sokat fejlődött, és ezért a végrehajtó bizottság elismerését

fejezte ki. Felhívták a figyelmet arra, hogy a megújulás a közművelődés területén is igény, s a jövőben a népművelők ennek jobban tegyenek eleget. Változatlanul követelmény, hogy a lakótelepek kulturális életét gondozzák, hiszen mint köz tudott, Szeged új panelnegyedeiben nincs közművelődési intézmény. Egyre kevesebb a pénz a nehéz gazdasági helyzetben a kultúrára, de mint hallottuk, a színvonal megőrzése érdekében a feladatok közül ki kell választani a legfontosabbakat, s azokat minőségi módon kell megoldani.

A hazafias és honvédelmi nevelés tapasztalatairól tájékoztatta a testületet Ungi Ferenc százados, az MHSZ városi titkára. A honvédelmi képzés és oktatás már az általános iskolák 7–8. osztályában elkezdődött, a foglalkozások egybeként között a fiatalok ügyességét is fejlesztik. Am mint kiderült, a mai gyerekek erőnléte nem megfelelő, hiszen sokan képtelenek a légpuskát célzáshoz felelmezni, a fegyvert megtartani. Az MHSZ a helyi lehetőségeknek és elvárásoknak megfelelően vesz részt a honvédelmi felkészítésben, a hazafias nevelésben. Eleget tesz a haza fegyveres védelmére irányuló felkészítésnek, részt vesz a sokoldalú személyiség formálásában. A közelmúltban adták át a 600-as szakmunkásképző intézet új löterét, amely 5 millió forintot költséggel készült, valamint a szegedi repülőtér hangárát.

Szentandrási Lajosné vb-titkár ismertette a megyei nevelési bizottság legfontosabb megállapításait a lakásgazdálkodásról.

Melegüzemek - kánikulában

Töröm a fejem, mit is tennék szívem szerint, ha Harcsa Pintér Sándor helyében lennék. Azt hiszem, megtagadnám a munkát. A megyei vendéglátó vállalat egyetemi konyhájának mosogatójában, és persze nemcsak ott, dél körül már negyven fok felé kúszik a higany, ehhez jön még a forró víz, amiben egész nap ázik az ember keze.

Próbálom érzékelni a légmozgást. Semmi, pedig működik az elszívó. Laczi Jánosné betanított szakács a gázszámolyok mellett. És, hogy teljes legyen a hatás, még a nap is betűz.

— Kapnak valamilyen védőt?

— Anna-vizet. Most szódaballonnak sincs, szabadságon vannak azok, akiknek erről gondoskodni kellene.

Egyik kísérőm, Richter Aranka, az szmt munkavédelmi főfelügyelője megkérdezi az üzemvezetőt, a befűvőberendezés miért nem működik. A válasz roppant egyszerű, túlságosan nagy az áramfelvétele, zavarná a konyha elektromos rendszerét. Így aztán semmiféle ventiláció nincs a főzőtérben. Nagy János, a megyei munkaügyi és munkavédelmi felügyelőség munkatársa (aki szintén velünk tartott) szorgalmazza, nézzük meg a befűvőt a gépházban.

A huszonhatezer köbméteres befűvő valóban ott áll kihasználatlanul. Nagy János szerint, a monstre berendezés helyett, egy kisebb teljesítményű is megtenné, ami nem zavarná az elektromos hálózat működését.

Továbbra is Harcsa Pintér Sándor fejével próbál gondolkodni. Munkatársaimmal együtt követelném, hogy úgy negyven fok felé mindig legyen a konyhán szódaballonnak. Az sem ártana, ha konyhasós oldatos víz is kéznél lenne. Mert ahogy a munkavédelmi szakemberektől megtudtam, ez is előírás. No és, ha az

a befűvő zabálja is az áramot, de egy műszakban időnként mégsem ártana bekapcsolni.

— Mennyit keres a mosogatóval?

— Úgy négyezret.

— Ebben biztosan benne van a melegüzemi pótlék.

— Biztosan.

Richter Aranka ebben megerősít.

— A vállalatok munkakategóriánként felmérik a nehézségi fokokat, és így az alappérbé beépítik a melegüzemi pótlékokat is. Ezek az emberek a nyári hónapokban megérdemelnének még ezen felül is: valami kis pluszpénzt.

A következő állomás a megyei utcai vállalat Tavas utcai központja. Itt Vass Sándorné, a munkavédelmi felügyelőség munkatársa csatlakozik hozzánk. Ezúttal az irodában kezdtük a szemlélődést. Felföldi Károlyné termelési és műszaki igazgatóhelyettes leltárszerűen sorolja, mit tesznek ilyen hőségben a dolgozóikért.

Indítványozom, talán, ha szétélnénk a Kenyérgyári úti üzembem...

Három kemence. A hőmérő harminchatot mutat. Odabenn, azaz a szerelt kemencékben 167 fok van. Ebből lehel jócskán a dolgozóra a masina. Gyanúsán fiatalok a vetők. Kiderül, háromból kettő tanuló. Naponta hat és fél órát dolgoznak a kemencék előtt. Tizenhat évesek.

— Könnyebb munkát nem lehetne nekik adni? — az üzemvezető cseppet sem gondolkodik a válaszon.

— Így lehet megtanulni a szakmát.

Mit mond erre a főfelügyelő?

— Nincs ebben semmi szabálytalan.

Felfelé pillogatunk a szellőzőkre. Régen tisztíthatták. A két ventilátor azonban vadonatúj, a hét elején szerelték fel. A szakemberek kikoktatnak, ide hideg levegőt nem lehet befújni, mert az a technológiai folyamatokat (azaz a kelést) gátolja.

Elhaladunk a vizadagoló automata mellett. Szóda van, sós víz nincs. Elromlott a sóadagoló. Ne aggódjunk, majd az üzemvezető, úgyse inná senki. Vass Sándorné felhangosan füstölög: — Baj van az egészsé-

ügyi felvilágosítással. Hőségben igen sok sós távozik a szervezeteiből. Hiába iszunk vizet, nem segít. Nincs, aki elmondaná ezt a dolgozóknak? Szép gesztus, hogy kapnak citromlevet, de hát ebből eleget úgysem lehet az üzembem szétosztani.

Belebotlunk a mosogatóba. A kis fülkén nincs se ablak, se szellőzőnyílás. Ventilátor se. Kucsora Mária itt tölti a munkaidejének jó részét. Az életének ki tudja, mekkora hányadát! Ez nem jutott még senkinek az eszébe? Nem Kucsora Mária miatt! Persze, a kalács foszlós, a kuglóf illatos... és ami mögötte van, csak az ellenőrkét, a felügyelőket izgatja?

És végül, ráadásul az öntödében kötöttünk ki. A kohó mellett Petrács Péter öntő. Perszel a forró, folyékony vas.

— Tegnap ötven fokot mutatott a hőmérő, de csak azért, mert a skáláját eddig számozták. Úgy hatvan fokban dolgozunk.

— Az igazgatójuk azt mondta, munkaszünetben akár tusolhatnak is.

— Tényleg szakad rólunk a veríték. Ilyesmiről én egyébként nem tudok.

Savanya István munkavédelmi felügyelő azt firtatja, nyáron mit tesznek a dolgozóikért? Baka Ernő igazgató sorolja: próbálják csökkenteni a túlórákat, most két termogenerátort vásároltak, citromlevet, teát adnak, sós kekszet vettek...

Petrács Péter a kohó mellett mégsem elégedett. Melegüzemi pótlék gyanánt évente a fizetéséhez három-ezer forintot adnak hozzá. Kénytelen géemkázni is.

Az üstben aranyárgán párázslík a vas. Egy perc, és talán elájulunk. Savanya István megjegyzi, az itteni hőség ellen már hatástalan a ventilátor, a termogenerátor.

A kinti harminc fok hűvösnek tűnik, a helyzetkép pedig lehangelőnek. Ellenőrizhetnek a felügyelők, de ettől még a szakács, a pék, az öntő munkakörülményei keveset változnak. Ha más-ként nem megy, nekik kellene valamilyen módon kikényszeríteni a megoldást. Mit szól ehhez az szmt és a munkavédelmi felügyelőség? Plusz háromezer hatvan fok-ban...

B. E.

Örök nyugalomra helyezték Bartók Béla hamvait

Az ország minden tájáról tisztelgők ezrei gyűltek össze csütörtökön a Farkasréti temetőben, hogy végső nyughelyre kísérik az egyetemes zeneirodalom kiemelkedő alkotójának, Bartók Bélának hamvait. Ezzel utolsó állomásához érkezett a tengerentúli ferncliff-i temetőből a csendes budai sírkertig tartó csaknem kéthetes út, amelynek során Európa-szerte diszkoncertekkel, emlékünnepepekkel adóztak Bartók Béla munkásságának.

A budapesti temetési szertartásra Bartók Béla családjának tagjai, egykori barátai, tisztelői mellett eljöttek a hazai társadalmi, szellemi élet vezetői. Elhozták a kegyelet virágait több külföldi kulturális intézmény és a határainkon túl élő magyar-ság képviselői is. Jelenlétükkel tisztelték meg a kiemelkedő nemzeti eseményt a Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szövetségének (Csemadok) és a Matice Slovenska Tudományos és Kulturális Központnak a vezetői, valamint a kárpát-

aljai Nagyszőlősről érkezett küldöttség tagjai. Bartók Béla szülőfalujából, a romániai Nagyszentmiklósról — a vendégváró magyar meghívás ellenére — nem érkezett küldöttség.

A nagy magyar zeneköltő földi maradványainak ravatalánál a tisztelő katonák sora mellett a hazai politikai, kulturális élet vezetői álltak felváltva díszőrséget. Pontosan három órakor kezdődött a temetési szertartás, amelyen elsőként Ferencz József unitárius püspök búcsúzott Bartók Bélától.

Ugyancsak a ravatalnál búcsúzott Bartók Bélától Trautmann Rezső, az Elnöki Tanács helyettes elnöke. Az esemény, amelynek most részesei vagyunk — mondotta — emlékezésre készített. A Kossuth-hamvak hazahozatala a múlt század utolsó évtizedében az egész országot fellelkesítette. II. Rákóczi Ferenc hamvainak kései megtérése, 1906-ban országos ünnepségsorozattá te-rebélyesedett.

Századunk kimagasló zeneszerzője, Bartók Béla messze túl művészeté értőien körén, évtizedek óta elevenen fénylő jelképe hazánk-nak. Csak a saját mércéjével mérhető életművével példát mutatott arra, hogyan kutassuk fel a magyarság legtitesebb értékeit, hagvo-mányait; arra, hogy miként becsüljük a velünk sorsközösségben élő szomszéd népeket; és arra is, hogy miként legyen valóban európai a magyar, az ezerarcú emberiség méltó tagja. E művészi törekvésekben testet öltött gondolatnak a kivételes sugárzású emberi magatartás, a humánus által vezérelt élet-út adott mélyen személtves erkölcsi fedezetet.

Munkásságának értékelését, eszméinek tanulmányozását és népszerűsítését se-dhol a világon nem szolgálja annyi igyekezet, annyi könyv és más művészeti ágból érkező visszhang, mint Magyarországon. Ezért is olyan régi óhaj, hogy a „szikár, szigorú, hű magyar” legalább hamvaiban hazatérjen. E

visszatéréshez azonban nem volt elegendő a közhaj.

A magyar nép mély tisztellett és nagy megnyugvással fogadja Bartók Béla hazatérését.

A zeneszerző földi maradványait őrző koporsót és a ravatalt borító koszorúkat ezután fekete gyászautók vitték a sírhoz, amelyet Borsos Miklós szobrászművész fekete gránittömbből faragott, lírát mintázó szobrával jelölték meg. A hantnál Újfalussy József, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke búcsúzott Bartók Bélától, a magyar muzsikuss, művész és tudóstársadalom nevében.

A temetési szertartást Ferencz József püspök szavai zárták; az egyházi vezető — Bartók szülőföldjére emlékeztetve — a Hargitán szedett havasi gyopárt dobott a sírgödörbe. A Győri Leánykar elénekelt a Himnusz, majd a gyászünnepeken összejátszott tisztelgők virágcsokrokkal borították el a nagy magyar zeneszerző sírját.